కాలం వెంట మనిషి

"అయ్యో! అయ్యో! ఇదేం విడ్డూరం ! దమయంతి కోడలికి ఈ వేషాలేమిటమ్మా! ఆ రంగు పట్టుచీరలేమిటీ? ఆ నగలేమిటీ? ఎక్కడ, ఎలా ఉండాలో అలా ఉండాలి! ఆమాత్రం తెలీపోతే ఎలా?"

"ఆ పిల్లకేం తెలుసమ్మా? ఆ తల్లికి బుద్ధుండొద్దూ? కూతురికి ఆమాత్రం చెప్పకపోతే ఎలా?"

– కుంతలను చూసిన ఆడవారంతా ఏదో మాట అంటూనే ఉన్నారు.

"ఆ నవ్వులేమిటో..., ఆ పకపకలేమిటో..., కాస్త బుద్ధీ, జ్ఞానం ఉండవద్దమ్మా! కాస్త వినయం, విధేయతా ఆ తల్లి చెప్పొద్దా? పైగా- తగుదునమ్మా... అంటూ ఈ శుభకార్యానికి ఎందుకు ఆ కూతుర్ని వెంటబెట్టుకు వచ్చినట్టూ? ఇదే నా కూతురైతేనా... గదిలో పెట్టి తలుపుకి తాళం వేసేదాన్ని!"

కొందరు ఆడవాళ్లు కుంతలకు వినబడాలనే అన్నారు. కూతుర్ని చూసిన వాళ్ళంతా అలా తలోమాట అంటుంటే వినలేని ఈశ్వరీదేవి మనస్సు విలవిల్లాడింది.

'అది రానంటూనే ఉంది. బంధువుల మాట విని బలవంతాన తీసుకొచ్చినందుకు అవమానం బాగా జరిగింది!' అని పదేపదే అనుకుంది.

కూతురు ఆ మాటలు వింటే మరెంత బాధపడుతుందోనని భయపడింది.

కానీ, అంత పనీ జరిగింది. కుంతల చెవిన కూడా ఆ మాటలు పడ్డాయి. అవమానంతో కుంతల తల వంగిపోయింది. మనస్సు భరించలేని బాధతో గజగజా వణికింది. ఇంక అక్కడ కూర్చోలేక తడబడే అడుగులతో సామాను పెట్టుకున్న గదిలోకి వెళ్లిపోయింది. అక్కడ ఉన్న మంచం మీద పడుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడవడం మొదలుపెట్టింది.

కూతురు వెంటే గదిలోకి వచ్చిన ఆ తల్లి- కూతుర్ని ఆ స్థితిలో చూసి కంగారుపడింది. పల్లెటూరి వారికి ఆచారాలు, కాస్త చాదస్తాలు కూడా ఎక్కువని ఆమెకు తెలుసు. కానీ, ఈరోజుల్లో కూడా ఇంకా అలాగే ఉంటారని ఆవిడ ఊహించుకోలేకపోయింది. తన దుఃఖాన్ని దిగమింగుకుని కూతుర్ని ఓదార్చడానికి ప్రయత్నించింది.

"అమ్మా! కుంతలా! ఇక్కడ ఇలాంటివన్నీ మామూలే! వారి మాటలు పట్టించుకుని ఏడుస్తావెందుకమ్మా! వారి మాటలు విననట్టే ఉండాలి! ఈ మనుషులే అంత! ముందు లేచి కూర్చోమ్మా!"

ఈశ్వరీదేవి కూతుర్ని బలవంతంగా లేపి, మంచంమీద కూర్చోపెట్టి కళ్ళు తుడిచింది. తన కళ్ళు తుడుచుకోవడమే మర్చిపోయింది.

ఆరాత్రి కుంతల గది వదిలి బయటకు రాలేదు. తల్లి ఎంత బతిమాలినా భోజనం కూడా చెయ్యలేదు. ఆ మంచం మీద అలాగే పడుకుని నిద్రపోయింది.

మరునాడు తెల్లవారకుండానే ఆ ఇంట్లో సందడి ప్రారంభమయింది.

కాంతిశర్మను వడక పెళ్లికొడుకుని చేస్తున్నారు. సన్నాయి మేళం అందరి హృదయాలనూ పులకింపజేస్తోంది. కొత్త ఉత్సాహాన్ని అందిస్తోంది.

కుంతల పిన్నత్తగారి కూతురు అంజని వచ్చి తొందరచేసింది. ఆమె బలవంతంతో కుంతలకు మనస్సులో భయంగా వున్నా, ముస్తాబై ఆమె వెంటే బయటకు వచ్చింది.

మెరూన్ పట్టుచీరలో, బంగారు నగలతో, పచ్చటి శరీరంతో కుంతల అందరినీ ఇట్టే ఆకర్షించింది. అంజని ఆమెను చేయిపట్టి తీసుకువచ్చి పేరంటాళ్ళందరూ కూర్చున్నచోట ఓ వారగా కూర్చోపెట్టింది. అంజని ఎవరో పిలవడంతో వెళ్ళిపోయింది.

కుంతల పమిట భుజాల మీదుగా లాక్కుని ముడుచుపోయి కూర్చుంది. ఆమె ముఖంలో ఎక్కడా నవ్వు లేదు. ఆప్యాయంగా చూసే ఆ కళ్ళలో భయం తొంగిచూస్తోంది. ఆమెను చూసిన కొందరు మూతులు తిప్పుకున్నారు. వారిలో వారే చెవులు కొరుక్కున్నారు.

"అయ్యో! ఇంత బంగారుబొమ్మలా ఉన్న ఈ పిల్లకు ఈ రాతేమిటో? తోలుకింద రాత దొంగరాతంటారు. ఇదేనేమో?!" అనుకున్నారు. కుంతల అవేమీ గమనించే స్థితిలో లేదు. భయంభయంగా ఆమె మనసు కొట్టుమిట్టాడుతోంది.

తలకు చమురు పెట్టి సేవించిన ముత్తయిదువలు స్నానం చేయించి కాంతిశర్మను తీసుకువచ్చారు. ఆ పసుపు పీట మీద తిరిగి కూర్చోబెట్టారు. తెల్లని పంచె, కండువాతో, నుదుట ఎర్రని నామంతో ఆ పసుపు పీట మీద నవమన్మథునిలా వెలిగిపోతున్నాడు. కర్రరోలుతో పసుపుకొమ్ములు వేసి ముత్తయిదువులు పసుపు కొడుతున్నారు. కొందరు మంగళగీతాలు ఆలపిస్తున్నారు. అందరితోపాటే కుంతల మనస్సు కొత్త ఉత్సాహంతో గంతులు వేసింది. గతంలో జరిగిన అవమానాలన్నీ మరిచిపోయింది.

కాంతిశర్మ వైపు ఆసక్తిగా చూస్తోంది.

"ఆ పసుపు, కుంకుమ ఉన్న పళ్లెం అందుకోండమ్మా!" అన్న మాటలు కుంతలకు వినబడ్డాయి.

ఆమె తన పక్కనే వున్న ఆ వెండి పళ్ళాన్ని రెండు చేతులతో ఎత్తి ఆమెకు అందించబోయింది.

"అయ్యో! అయ్యో! నువ్వా?! ఆ పళ్లెంలో కుంకుమ, పసుపు ఉన్నాయి. నువ్వు ముట్టుకోకూడదని తెలియదా! అయినా... అందరిలో ఇక్కడ కూర్చున్నావెందుకు? దూరం జరుగు?" అంటూ ఆవిడ కుంతలను ఈసడింపుగా చూసింది.

ఆ చూపులో లోకంలోని అవమానాలన్నీ తెచ్చి కుంతల నెత్తిన గుమ్మరించినట్లయింది. ఆవిడ విసురుగా కుంతల చేతిలోని ఆ వెండి పళ్ళాన్ని లాక్కుని విసవిసా ముందుకు వెళ్ళిపోయింది.

ఆ అవమానం కుంతల భరించలేకపోయింది. కళ్ళల్లో నీళ్లు తిరిగాయి. గాలి తీసిన బెలూనులా ఆమె ముఖం ముడుచుకుపోయింది. ఒక్కక్షణం ఇంక అక్కడ ఉండలేక లేచి గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. ఆ గది ఒక్కటే ఆమెకు ఆ ఊళ్ళో శరణ్యంలా అనిపించింది.

నోరున్న ఆ మనుష్యుల కంటే నోరులేని ఆ గదే నయమనుకుంది. కాంతిశర్మకు కూడా ఆవిడ మాటలు వినబడ్డాయి. గదిలోకి వెడుతున్న ఓ మెరుపు తీగలా కుంతల అతని కంటబడింది.

'ఇంత చక్కటి బొమ్మకు ఈ అవమానాలేమిటో?' అతని మనస్సు బాధతో మూలిగింది. ఆ మాటలన్నావిడను చెడామడా తిట్టాలనుకున్నాడు. కానీ, అది సమయం కాదని అతనికి తెలుసు. ఏ మాటన్నా ఎదురుతిరిగి తననే తిడతారు. అందుకే నోరు మెదపలేకపోయాడు. కానీ, అతని మనసు నిండా ఏడుస్తూ వెళ్లిపోతున్న ఆమె రూపమే నిలిచిపోయింది.

"నేను చదువుకుంటానమ్మా! అప్పుడే నాకు పెళ్ళి వద్దు!" అని కుంతల పేచీ పెట్టినా తల్లిదండ్రులు వినిపించుకోలేదు. పెళ్ళిచూపులు ఏర్పాటుచేశారు.

పొడవుకు తగ్గ లావుతో, చక్కటి రూపురేఖలతో మిసమిసలాడుతున్న కృష్ణశర్మను చూడగానే కుంతల ఎగిరి గంతేసింది. పైగా... ఆర్మీ ఆఫీసరంటే ఆమెకు అసలే మోజు. అంతవరకూ పెళ్ళి వద్దన్న కుంతల పెళ్ళికి తొందరపడింది.

కృష్ణశర్మకు కుంతల మరింత నచ్చింది. పెళ్ళి మహా వైభవంగా జరిగిపోయింది. పెళ్ళయింది మొదలు... ఆ కొత్త దంపతులకి కాలమే తెలియలేదు. ఒకరి కళ్ళల్లో మరొకరు తప్ప వారికి ప్రపంచమే కనపడలేదు.

ఆ మరునాడే కొత్త దంపతులను చూసి కళ్ళు కుట్టినట్టుగా, 'జమ్మూ-కాశ్మీర్‌లో యుద్ధం ప్రారంభమైందని, వెంటనే బయలుదేరి రమ్మ'ని టెలిగ్రాం వచ్చింది. కొత్త వధువుతో, కొత్త అనుభవాలు చవిచూడకుండానే కృష్ణశర్మ ప్రయాణమై వెళ్లిపోయాడు.

ఆ కొత్త ప్రేమ బంధంలోని విరహాన్ని భరించలేక కుంతల విలవిల్లాడింది. మనసంతా కృష్ణశర్మ చుట్టూ పరిభ్రమిస్తుంటే కుంతల కాలేజీకి వెళ్లి మునుపటిలా చదువుకోలేకపోయింది. ఎక్కడ చూసినా కృష్ణశర్మ రూపమే కనబడుతుంటే నీరు దొరకని పూలమొక్కలా వాడిపోయింది. ఆమెను చూడలేని పెద్దలంతా విలవిల్లాడారు.

వెళ్లిన వారంరోజులకే మిలిటెంట్ల బాంబుదాడిలో కృష్ణశర్మ చనిపోయినట్లు వచ్చిన వార్త అందరినీ శోక సముద్రంలో ముంచివేసింది. కుంతల పెళ్ళి మూడునాళ్ల ముచ్చటైంది.

శవపేటిక వచ్చిందని తెలియగానే కుంతలను అత్తవారింటికి తీసుకురాక తప్పలేదు. అది అతని శవమేనని కూడా వచ్చిన వాళ్ళు చెప్పడం వల్ల తెలిసిందే కానీ, లేకపోతే గుర్తుపట్టేట్టు లేదు. బాంబు దాడిలో అస్తవ్యస్తంగా కాలిపోయింది. కుంతలకి అంతా అయోమయంగా అనిపించింది.

భర్త శవం చుట్టూ బలవంతంగా ప్రదక్షిణాలు చేయించారు. పాదాలకు నమస్కారం చేయించారు. అందరితోపాటే అతని నోట్లో బియ్యం పోయించారు.

కుంతల అందరిలా భోరున ఏడవలేదు.

వారు చెప్పింది చెయ్యనని మొరాయించలేదు. మనసు లేని ఒక మరబొమ్మలా వారు చెప్పింది చేస్తోంది. కృష్ణశర్మ తల్లి దమయంతిగారి ఏడుపుతో మనుష్యులు, పశుపక్ష్యాదులే కాదు, రాళ్లూ రప్పలూ కూడా కరిగిపోతాయనిపిస్తోంది.

పదవ రోజుకు కృష్ణశర్మ స్నేహితుడు కాంతిశర్మ రాగలిగాడు. కృష్ణశర్మ పెళ్ళికి కూడా అతను రాలేకపోయాడు.

"దేశాన్ని రక్షిస్తానని పంపిస్తే దేశమే నన్ను భక్షించిందిరా నాయనా!" అంటూ దమయంతిగారు అతన్ని పట్టుకుని బావురుమంది.

"ఏడవకు పెద్దమ్మా! కృష్ణశర్మ నన్ను పంపించాడు. మీకు నేనున్నాను. నేనే మీ కొడుకుననుకోండి! ఏడవకు పెద్దమ్మా!" అంటూ ఆమె కన్నీళ్లు తుడిచి ఓదార్చాడు.

కృష్ణశర్మ పోలికలతోనే ఉండే అతన్ని తనివితీరా చూసుకుని ఆవిడ పొంగి వచ్చే ప్రేమతో అతని శరీరమంతా రెండు చేతులతో నిమిరింది.

ఆమె కన్నీళ్లను అతను తుడిచాడు.

పదవరోజు తతంగం ఎవరూ తప్పించలేకపోయారు. ఆమె గాజులు పగులగొట్టించి, బొట్టు చెరిపించారు. ఒంటరిగా ఓ మూలగదిలో కూర్చోపెట్టడమే కాదు, తెల్ల చీర ముఖం మీద గిరవాటు పెట్టారు. జరగవలసిన కార్యక్రమాలన్నీ జరిగిపోయాయి. కానీ ఆచారాలను గురించి ఆలోచించే శక్తి కానీ, వాటిని కాదనే శక్తి కానీ అక్కడున్న వారికి ఎవరికీ లేదు.

'మీద వచ్చిపడిన తరువాత అనుభవించక తప్పదు'... అన్నట్టుగా ఇరవై సంవత్సరాల కుంతల అన్నీ అనుభవించింది. ఆమె తల్లిదండ్రులు ముక్కుపచ్చలారని కుంతలను చూసి కుమిలిపోయారు. కానీ ఏమీ చెయ్యలేకపోయారు.

కాంతిశర్మ మాత్రం చూసి సహించలేకపోయాడు. సమయం చూసి అవధానిగారికి, దమయంతిగారికి తన మనసులోని మాట బయటపెట్టాడు.

"పెదనాన్నగారూ! పెద్దమ్మా! మీరు ఆ అమ్మాయికి చాలా అన్యాయం చేస్తున్నారు. ఆమె జీవితాన్ని మీరిలా నాశనం చెయ్యడం భావ్యం కాదు" అన్నాడు.

"నిజమేరా! మేము చేసేది అన్యాయమే! కానీ, ఆ పిల్ల తలరాతని ఎవరు మార్చగలరు? అంతేకాదు. నా కడుపు శోకాన్ని ఎవరు మాన్పగలరు?" అందావిడ.

"పెద్దమ్మా! అది ఆ పిల్ల తలరాత కాదు. మనం రాసిన రాత. పోయిన కృష్ణశర్మ తిరిగిరాడు. కానీ, ఆమె జీవితం చక్కదిద్దడం మీ చేతుల్లో ఉంది. ఆ పిల్లను మరిక్కడకు రానీకండి. ఆ పిల్లను బాగా చదివించమని ఆమె తల్లిదండ్రులకు చెప్పండి" అతను ఆవేశంతో కాదు, నిదానంగానే చెప్పాడు.

అవధానిగారు మాత్రం ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు.

"ఇవి మూఢాచారాలనుకో? మరేమనుకో? వీటిలో పుట్టాం. వీటిలోనే పెరిగాం. వీటిలోనే చనిపోతాం. మేం బతికుండగా మరో రూపంలో ఆమెను చూడలేం!" అంటూ ఆవిడ వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది.

"అలా అనకు పెద్దమ్మా! పట్నాల్లో ఈనాడు ఈ మూఢాచారాలు వదలాలి పెద్దమ్మా!" అన్నాడు బాధగా. అతని కంఠంలోని ఆర్తిని ఆమె గ్రహించే స్థితిలో లేదు.

"ఇక వీరిని మార్చడం నా తరం కాదు. ఇంతకంటే ఆ వీరేశలింగం పంతులుగారి కాలమే నయం. నూరు వత్సరాలు దాటినా, కాలం మార్లేదు" అనుకున్నాడు బాధగా.

కృష్ణశర్మతోపాటే అతను కూడా ఆర్మీలో ఆఫీసరుగా చేరాడు. రెండిళ్లవతలే అతని ఇల్లు. శెలవు అయిపోవడంతో అతను వెళ్లిపోయాడు.

"అంత ధైర్యం మనమెందుకు చెయ్యలేకపోయామా?" అని కాంతిశర్మ మాటలు విన్న కుంతల తల్లిదండ్రులు మధనపడ్డారు.

కుంతలను తీసుకుని 13వ రోజు తిరిగి వచ్చేశారు.

సంవత్సరం ఇట్టే గడిచిపోయింది. కృష్ణశర్మ సంవత్సరీకాలు పూర్తయ్యాయి.

కుంతల ఎప్పుడూ అత్తింట్లో అడుగుపెట్టలేదు. కాంతిశర్మను దత్తత చేసుకుంటారని, ఉపనయనం జరుగుతుందని కుంతలను తీసుకురమ్మని బంధువులందరూ పదేపదే చెప్పారు. ఇంకా బాగుండదని కుంతలను తీసుకుని తల్లిదండ్రులు వచ్చారు.

కుంతలకు అక్కడకు వెళ్లడం ఇష్టం లేదు. ఆమెకు ఆ పదిరోజులు గుర్తుకు వచ్చి గజగజ వణికిపోయింది. అందుకే రానని మొండికేసింది. మనసులో... ఆ తల్లిదండ్రులకు ఇష్టం లేదు. కానీ బంధువులేమైనా అనుకుంటారని తీసుకు వచ్చారు.

అవధాని, దమయంతిగారలు కూడా అక్కాచెల్లెళ్ల, అన్నదమ్ముల బలవంతంతోనే కాంతిశర్మను దత్తత చేసుకోడానికి అంగీకరించారు.

ఏకైక కుమారుడు కృష్ణశర్మ మరణించడంతో ఆ దంపతులిద్దరూ ఒంటరిగా ఆ ఇంట్లో ఉండలేకపోతున్నారు. పైగా పున్నామ నరకం నుంచి కాపాడే కొడుకు లేడనే బెంగ కంటే ముసలి తనంలో ఎవరు చూస్తారనే బెంగ వారిని మరింత కుంగదీసింది. అందుకే

కృష్ణశర్మలాగే రూపురేఖలున్న కాంతిశర్మను దత్తత చేసుకోమని ఆ దంపతుల్ని బంధువులంతా బలవంతం చేశారు. కాంతిశర్మను దత్తత చేసుకుని ఆస్తి అంతా అతని పేర రిజిస్ట్రేషన్ చేయించాలి.

కానీ, కొడుకు చనిపోయిన కోడలికి కొంత ఏదైనా ఆస్తి ఇవ్వాలని కొందరి సలహా. అందుకే ఆమెను రమ్మని పదేపదే కబురు పెట్టారు. కానీ, వారి ఆస్తిలో భాగం కూతురి పేర పుచ్చుకోవడం కుంతల తల్లిదండ్రులకి ఏమాత్రం ఇష్టం లేదు. ఆమెను చదివించి, మరో వివాహం చెయ్యాలన్నదే వారి ఆశయం. అవేమీ పైకి అనకుండానే కుంతలని తీసుకువచ్చారు.

అనుకున్నట్లుగానే కాంతిశర్మ దత్తత, ఉపనయన కార్యక్రమాలు ఘనంగా జరిగిపోయాయి. అవధాని, దమయంతి దంపతులు చనిపోయిన కొడుకు తిరిగి బతికి వచ్చినంత సంతోషపడ్డారు.

చిన్నతనంలోనే తల్లిదండ్రులను పోగొట్టుకున్న కాంతిశర్మకు తల్లిదండ్రులు లభించినట్లయింది. అతను మరింత ఉత్సాహంగా ఉన్నాడు.

భర్త పోయిన 10 వ రోజున కుంతలను చూసి బాధపడ్డ కాంతిశర్మ తిరిగి ఇన్నాళ్లకి కుంతలను చూడగలిగాడు. ఆమె వేషంతోపాటు రూపురేఖలలో వచ్చిన మార్పును చూసి చాలా సంతోషించాడు. ఆమెను పలకరించాలనుకున్నాడు. కానీ, అతనికి అవకాశం చిక్కలేదు.

"పనిలో పని- అబ్బాయికి పెళ్ళి కూడా చేసి పంపిస్తే మంచిది!" అన్నారు కొందరు పెద్దలు.

బంధువులంతా సమర్ధించారు. అవధాని, దమయంతి దంపతులకు కూడా సమంజసంగా అనిపించింది. కొడుకు పెళ్ళి చెయ్యడానికి నిశ్చయించుకున్నారు.

శుభకార్యానికి వచ్చిన బంధువుల్లో ఇద్దరమ్మాయిలు అన్నివిధాల కాంతిశర్మకు తగిన జోడు అనుకున్నారు.కాంతిశర్మ మాత్రం వారిని పెళ్ళి చేసుకోవడానికి అంగీకరించలేదు.

"నీ మనసులోని మాట చెప్పరా!" అంటూ దమయంతిగారు బతిమాలింది.

"నేను... ఆమె అంగీకరిస్తే... కుంతలను పెళ్ళిచేసుకుంటా!" అన్నాడు.

కాంతిశర్మ మాటలు విన్న వారంతా ఏదో వినకూడని మాట విన్నట్లుగా ఉలిక్కిపడ్డారు.

ఒకరి ముఖాలు మరొకరు చూస్తూ అలాగే ఉండిపోయారు.

ఒక్కసారిగా నిశ్శబ్దం ఆవరించింది.

"కుంతలను మీరే ఒప్పించాలి. ఆమె కాదంటే నేనిప్పుడు పెళ్లే చేసుకోను!" అతని పట్టుదల చూసి నిజంగానే ఆ దంపతులు ఆశ్చర్యపోయారు. 'ఆమె ఏంతైనా మన కోడలే!' అని వారు అంగీకరించారు.

కుంతల తల్లిదండ్రులు మాత్రం- "అది కలా? నిజమా?" అనుకున్నారు.

కొందరు మూతులు తిప్పారు.

అయినా వారిని కాంతిశర్మ లెక్కచెయ్యలేదు.

కుంతల ముందు కాదన్నా, తర్వాత తలూపింది. ఆమె అంగీకారంతో వారి వివాహం నిరాడంబరంగా జరిగిపోయింది.

కాంతిశర్మ వెంటే ప్రయాణమైంది కుంతల.

కాలం వెంట మనిషి నడిస్తే సమస్యలే ఉండవనుకున్నారు బంధువులు. అందరి మనస్సులో తెలియని ఆనందం వెల్లివిరిసింది.

-'పత్రిక' మాస పత్రిక... , 2002